

ZONA ANTENELOR
•TIMIȘOARA

2 0 2 5 - 2 0 3 6

STRATEGIA DE
DEZVOLTARE
TERITORIALĂ
URBANĂ

**Primăria Municipiului
*Timișoara***

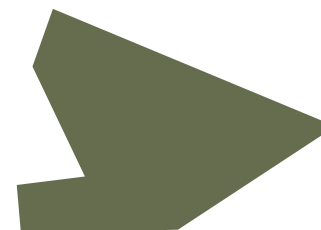
Arhitect-Urbanist Maria - Cristina GĂVOZDEA
Arhitect Stagiari Răzvan MUNTEAN

...

Arhitect-Urbanist Andreea TĂNASE
Conf. Dr. Bogdan SUDITU

...

Dr. Arhitect-Urbanist Teodora CONSTANTINESCU
Dr. Arhitect-Urbanist Matteo MOTTI
Arhitect-Peisagist Sinem GUCUYETER
Arhitect-Peisagist Negin FAZELBAKHSHEH GHOOCHAN

ZONA ANTENELOR
•TIMIȘOARA

CE FACE Strategia de dezvoltare teritorială urbană Zona Antenelor | Timișoara

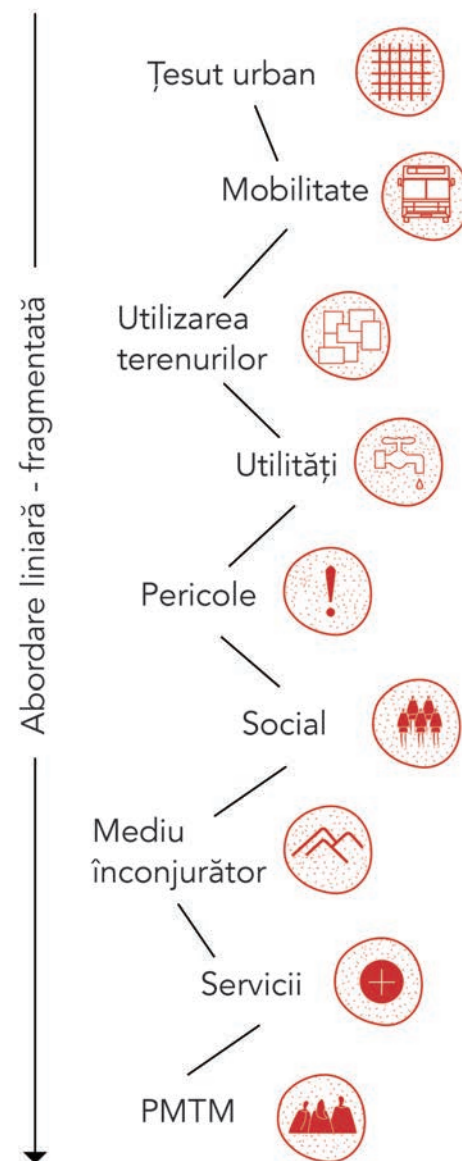

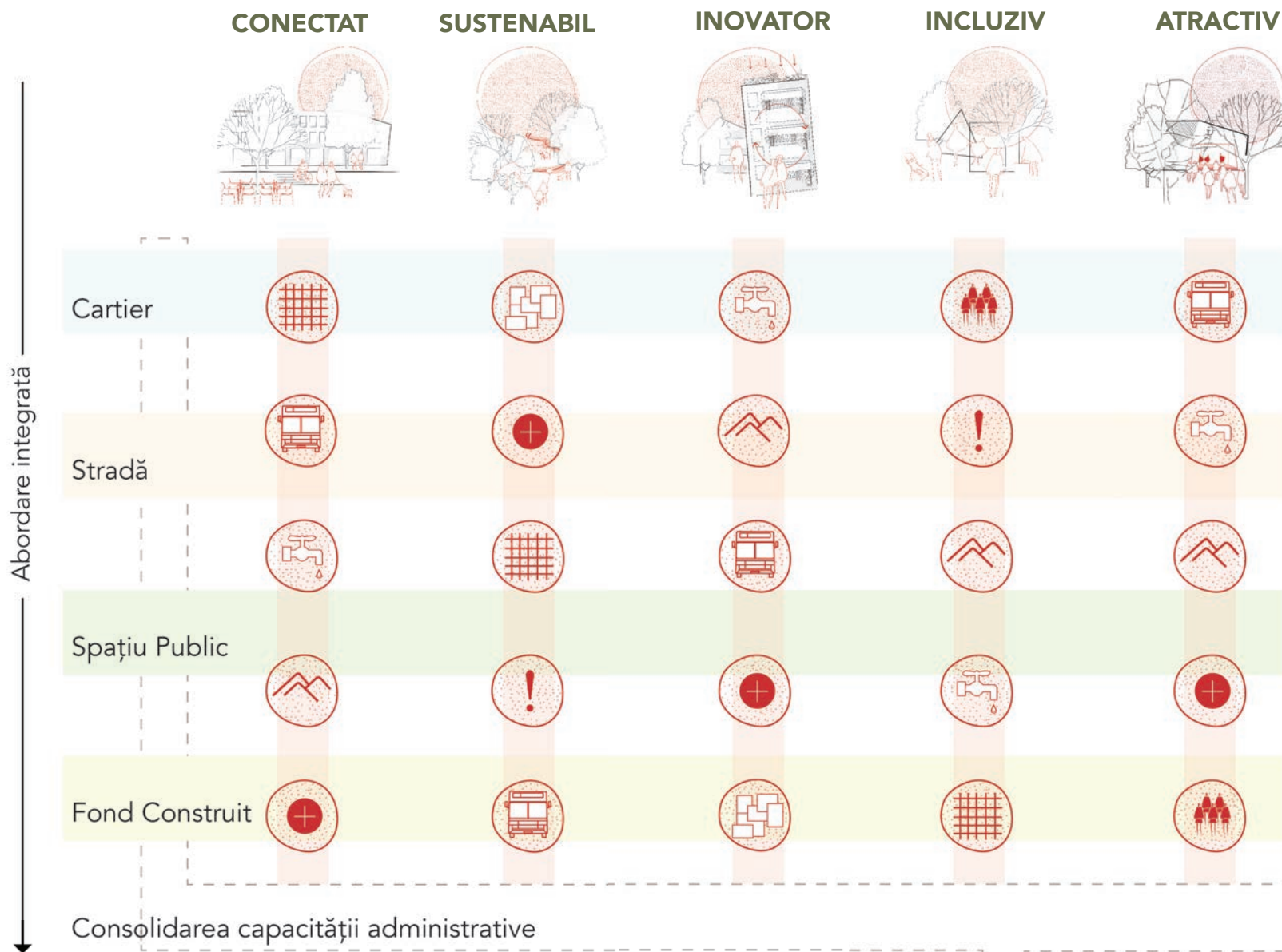
- Furnizează principii de planificare și proiectare urbană la scara zonei Antenelor
- Arată legătura dintre transformarea zonei și viziunea la scara orașului
- Oferă indicatori pentru monitorizarea urbană în raport cu țintele SDG (sustainable development goals - obiective de dezvoltare durabilă) asumate la nivel național, adaptate la contextul și aspirațiile locale
- Stabilește un punct de plecare pentru identificarea de noi criterii de dezvoltare/conversie și gestiune urbană care să asigure nivelul dorit de calitate a vieții
- Asigură o evaluare urbană și intervenții urbane
- Asigură rezultate multi-scalare și integrate, și nu sectorial sau spațial fragmentate
- Identifică relații factoriale între anumite elemente urbane
- Facilitează o abordare incluzivă și participativă a transformării urbane a zonei Antenelor
- Oferă criterii minime în procesul de planificare urbană locală și transformare urbană la nivelul cartierului, la nivelul străzii, la scara spațiului public deschis și la scara unității de construcție urbană
- Identifică proiecte strategice într-un cadru de dezvoltare urbană durabilă

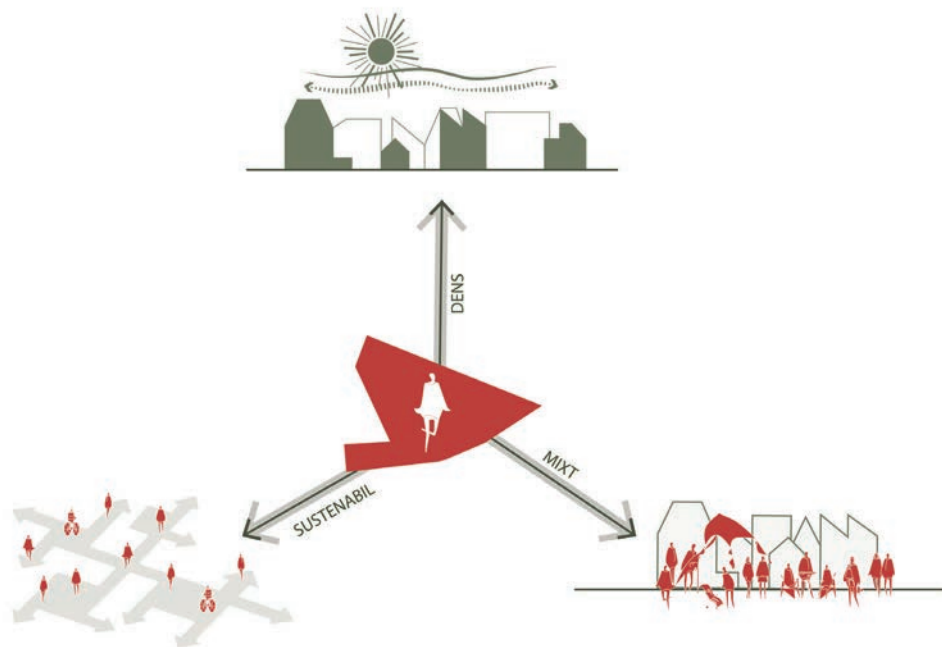
Strategia aduce o nouă perspectivă asupra design-ului urban al zonei Antenelor: cartierul este un ecosistem în continuă creștere, în relație directă cu scara urbană, mai largă a orașului. În urma analizei amănunțite a zonei și a procesului participativ derulat pe întreaga durată a elaborării strategiei, s-au conturat cinci obiective strategice: conectivitatea, sustenabilitatea, inovația, incluziunea și atractivitatea zonei Antenelor.

La rândul lor, aceste obiective adresează patru elemente urbane: cartierul, strada, spațiul public și fondul construit.

Complementar, strategia identifică un obiectiv transversal, consolidarea capacității administrative, pentru a asigura tranziția de la o abordare liniară, fragmentată, la o abordare integrată în procesul de dezvoltare al arealului.

Pentru atingerea acestor deziderate, Strategia de Dezvoltare Teritorială Urbană Zona Antenelor conturează trei mari priorități strategice:

- **Asigurarea unei densități echilibrate** – prin crearea unei balanțe între densitatea reală și cea percepută, mai ales din punctul de vedere al locuitorilor zonei. Densitatea percepută este strâns legată de tipul spațiilor propuse, de proporții, de calitatea spațiilor deschise și variată formelor urbane ce modifică percepția asupra densității reale.
- **Asigurarea unei diversități sociale, funcționale și de tipologii** – prin crearea unei infrastructuri polivalente, sensibilă la o paletă de resurse umane tot mai largă. Când densitatea crește, tot mai mulți oameni devin clienți și consumatori, susținând o gamă diversă de activități culturale și comerciale care prosperă.
- **Asigurarea unei comunități sustenabile** – prin crearea unei identități comune ce se referă la sentimentul de apartenență la cartierul zonei Antenelor în care oamenii vor crește și se vor dezvolta, manifestând acea mândrie legată de propria comunitate locală urbană.

Tendințe urbanistice:
De la global la local
Dinamici ecosistemice:
Refuncționalizare zone industriale centrale

Lecturi teritoriale:
Analiza situației existente
scara macro
Analiza situației existente
scara micro

Atelier 1: Analiza situației și inițierea dialogului
07 noiembrie 2023
- autorități, experți, proprietari -

Atelier 2: Viziune și concept
28 noiembrie 2023
- potențiali viitori locuitori, operatori de servicii, ONG-uri,

Atelier 3: Sustenabilitate
13 decembrie 2023
- potențiali viitori locuitori, operatori de servicii, ONG-uri,

Atelier 4: Scenarii și realism
30 ianuarie 2024
- potențiali viitori locuitori, operatori de servicii, ONG-uri,

Atelier 5: Instrumente de urbanizare
13 februarie 2024
- autorități, experți, proprietari -

Atelier 6: Concept de dezvoltare
31 mai 2024
- autorități, experți, proprietari -

Consultare cu publicul
18 septembrie 2024

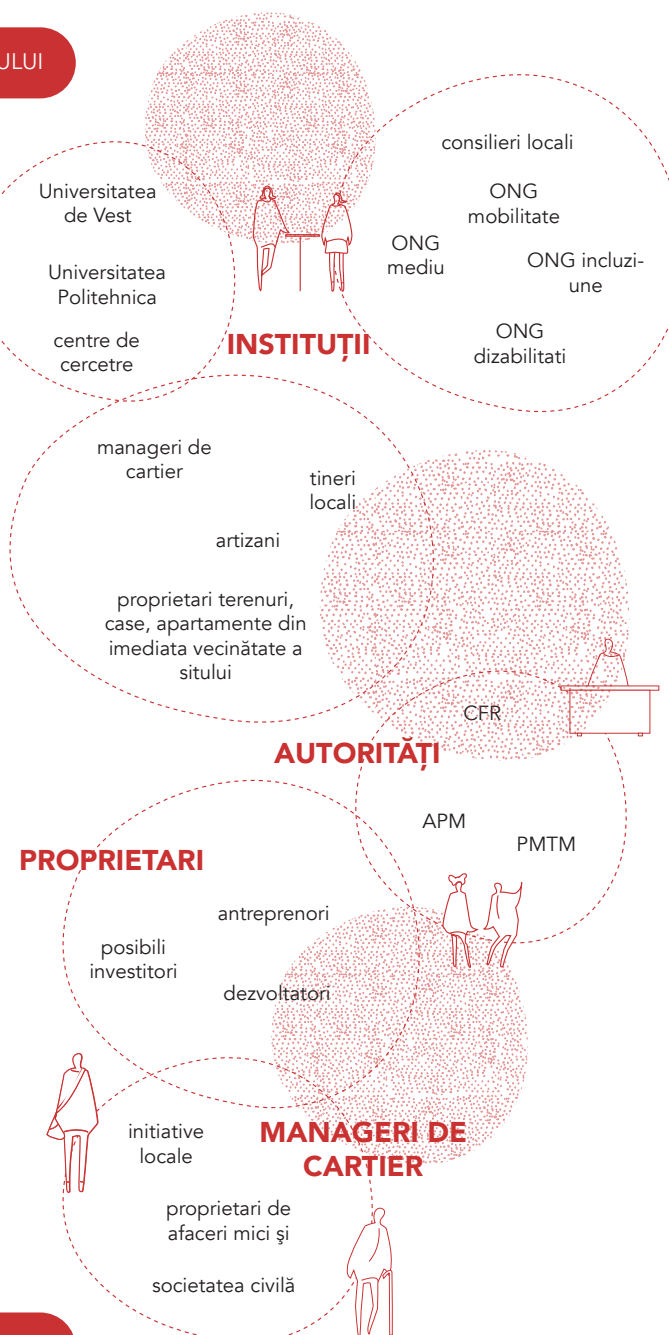
ÎNCEPEREA PROCESULUI

ANALIZĂ

ELABORARE

CONSULTARE

ADOPTAREA STRATEGIEI

Strategia stabilește obiective ambițioase și clare care indică faptul că zona Antenelor dorește să devină mult mai funcțională. Scopul este de a crea un cartier conectat, sustenabil, incluziv, inovator și agil, mai orientat spre servicii și atractiv. Mai presus de toate, cartierul Antenelor este un loc și o comunitate. Atractivitatea sa vine dintr-o curățare a zonei și un mediu sigur, o cultură urbană unică și participarea rezidenților la construirea unei vieți de zi cu zi bune și funcționale

O strategie trebuie să coexiste, să interacționeze cu și să ajute la furnizarea de informații relevante pentru strategii complementare.

Acestea sunt câteva dintre strategiile pe care le-am luat în considerare și le-am integrat în pregătirea *Strategiei de dezvoltare teritorială urbană 2025-2036*

GLOBAL

- Națiunile Unite - Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă, Obiectivul strategic de dezvoltare 11: Orașe și comunități durabile asumat pe plan național
- Orașul de 15' - concept de planificare urbană în care cele mai multe necesități și servicii zilnice: munca, cumpărăturile, educația, asistența medicală și petrecerea timpului liber, pot fi ușor accesibile pe o rază de 15 minute de mers pe jos, cu bicicleta sau cu transportul public din orice punct al orașului. Își propune să reducă dependența de mașini, să promoveze o viață sănătoasă și durabilă și să îmbunătățească bunăstarea și calitatea vieții locuitorilor

EUROPEAN

- Noul Bauhaus European - o transformare a societății profundă, multidisciplinară și bazată pe colaborare, concentrându-se pe trei valori fundamentale: calitatea experienței, inclusiv stilul/aspectul estetic, medii de viață sănătoase și sigure, durabilitate, inclusiv circularitate, incluziune (inclusiv accesibilitate și prețuri abordabile)

NAȚIONAL

- SIDU - Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a României 2030
- Strategia Națională de Dezvoltare Urbană Integrată pentru Orașe Reziliente, Verzi, Incluzive și Competitive 2022-2035
- Cadrul legislativ în vigoare în domeniul arhitecturii, construcțiilor și urbanismului

LOCAL

Strategia de dezvoltare teritorială urbană Zona Antenelor Timișoara include și dezvoltă direcții din:

- SIDU - Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană a Municipiului Timișoara și a Zonei Urbane Funcționale pentru perioada de programare 2021-2027
- PUG - Planului Urbanistic General al Municipiului Timișoara (actualizat în august 2023)
- PMUD - Planul de Mobilitate Urbană Durabilă pentru Polul de Creștere Timișoara (actualizat în august 2020)
- PAOV - Planul de acțiune pentru un oraș verde Timișoara (actualizat în septembrie 2022)

Strategia de Dezvoltare Teritorială Urbană propune ca viziune urbanistică, un CARTIER COMPACT, cu o structură urbană flexibilă, în vederea restabilirii unei relații de echilibru între Zona Antenelor, centrul orașului și cartierele învecinate.

ADMINISTRAȚIA LOCALĂ - CADRUL DE ACȚIUNE

O administrație agilă, deschisă și transparentă care lucrează în parteneriat și oferă servicii excelente acum și pentru viitor.

VIZIUNE

ZONA ANTENELOR

o nouă abordare - cartierul este un ecosistem în creștere, în relație cu scara urbană mai largă a orașului

OBIECTIVE STRATEGICE

CONECTAT

Străzile devin spații publice deschise, accesibile tuturor

Rețea de străzi permeabilă, eficientă

Acces la sisteme de transport multi-modal

SUSTENABIL

Spații deschise ca element constitutiv vital

Integrează rețele albastre și verzi, susține funcționalitatea ecosistemului și conectează oamenii cu natura

INOVATOR

Oferă un mediu favorabil pentru construirea de capital social, cultural și economic

Acces la diversitatea de activități, servicii urbane și oportunități economice

INCLUZIV

Susține nevoile fizice, economice, culturale și sociale ale tuturor oamenilor de toate abilitățile, de toate mediile și nivelurile de venit

ATRACTIV

Formă urbană dens populată și cu utilizare mixtă

Acces echitabil și ușor la locuri de muncă, instituții sociale/de sănătate, funcțiuni culturale de interes – oferă o calitate înaltă a vieții!

PRIORITĂȚI

•Asigurarea unei comunități sustenabile – prin crearea unei identități comune ce se referă la sentimentul de apartenență la cartierul zonei Antenelor în care oamenii vor crește și se vor dezvolta, manifestând acea mândrie legată de propria comunitate locală urbană

•Asigurarea unei diversități sociale, funcționale și de tipologii – prin crearea unei infrastructuri polivalente, sensibilă la o paletă de resurse umane tot mai largă

•Asigurarea unei densități echilibrate – prin crearea unei balanțe între densitatea reală și cea percepută

VALORI

INOVAȚIE

MUNCĂ ÎN ECHIPĂ

ECHITABILITATE

INTEGRITATE

ZONA ANTENELOR • VIZIUNE ȘI PRIORITĂȚI

CADRU SOCIAL DURABIL

PLAN CULTURAL

STRATEGIE DE MEDIU DURABILĂ

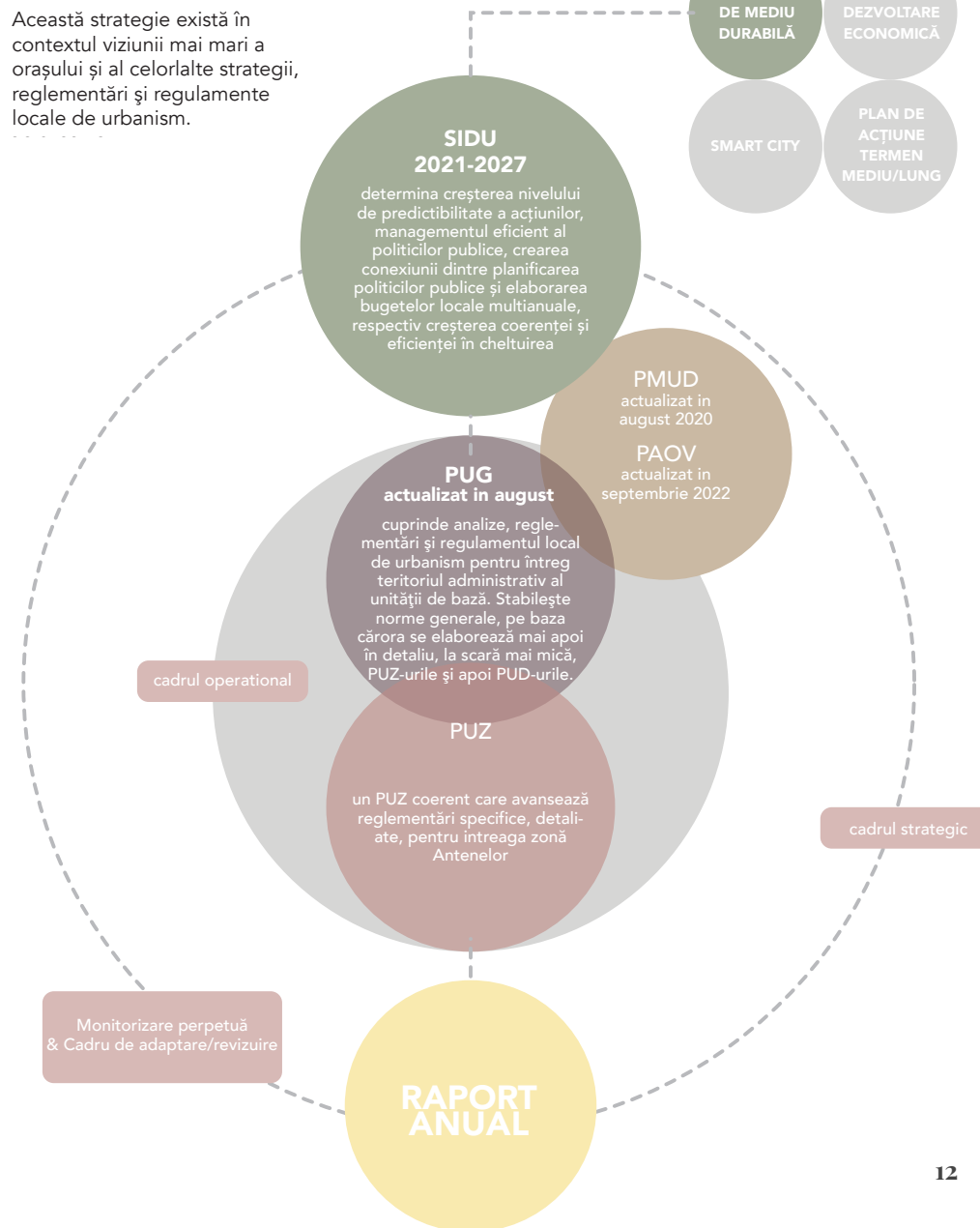
STRATEGIE DEZVOLTARE ECONOMICĂ

SMART CITY

PLAN DE ACȚIUNE TERMEN MEDIU/LUNG

CADRUL STRATEGIC ȘI OPERAȚIONAL

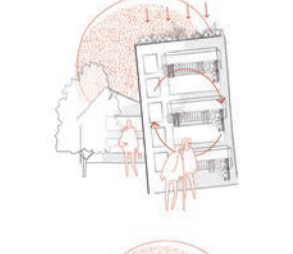
Această strategie există în contextul viziunii mai mari a orașului și al celorlalte strategii, reglementări și regulamente locale de urbanism.

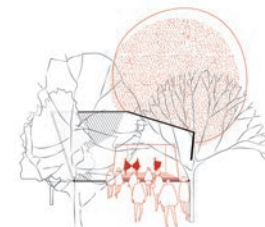

ZONA ANTENELOR

•OBIECTIVE STRATEGICE SI OPERATIONALE

OBIECTIV STRATEGIC		OBIECTIV SPECIFIC		
1	CARTIER CONECTAT	1.1	Un cartier accesibil	1.1.1
			Cartierul Antenelor este bine conectat la infrastructura rutieră a orașului.	1.1.2
				1.1.3
2	CARTIER SUSTENABIL	2.1	Un cartier cu, si pentru pietoni	2.1.1
			Mobilitatea urbană durabilă este o alternativă reală pentru locuitorii cartierului Antenelor	2.1.2
				2.1.3
		2.2	Un cartier verde-albastru	2.2.1
			Extinderea infrastructurii verzi albastre crește calitatea vieții atat in cartierul Antenelor cat si in cartierele învecinate	2.2.1
		2.3	Un cartier eficient energetic	2.3.1
Cartierul Antenelor devine un model pe plan regional în ceea ce privește eficiența energetică.	2.3.2			
	2.3.3			
3	CARTIER INOVATOR	3.1	Un cartier implicat	3.1.1
		3.2	Un cartier inteligent economic	3.3.1
4	CARTIER INCLUZIV	4.1	Un cartier mixt	4.1.1
		4.2	Un cartier permeabil	4.2.1
5	CARTIER ATRACTIV	5.1	Un cartier calitativ si estetic	5.1.1
			Calitatea și coerența mediului construit sunt un element de identitate al cartierului.	5.1.2
				5.1.3
OBIECTIV TRANSVERSAL		OBIECTIV SPECIFIC		
6	CONSOLIDAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE	6.1	Cartierul se dezvolta printr-o colaborare pe orizontală între toți actorii urbani implicați.	6.1.1
		6.2	Dezvoltarea cartierului subscie unui set de criterii de evaluare a proiectelor care asigură calitatea vieții.	6.2.1
				6.2.2
				6.2.3

POLITICĂ PUBLICĂ	
	Trama stradală propusă asigură conectarea cartierului la infrastructura majoră de trafic a orașului
	Extinderea tramei stradele cu străzi de importanță locală facilitează deplasarea în interiorul cartierului .
	Reconfigurarea intersecțiilor existente și realizarea unor intersecții noi facilitează tranzitarea cartierului .
	Rețeaua de transport în comun se extinde, asigurând conexiunea cartierului pe axele nord-sud și est-vest .
	Deplasarea cu bicicleta se face în condiții sigure , atât pe artere dedicate de tranzit, cât și în interiorul cartierului.
	Deplasarea pietonală este favorizată , prin dezvoltarea unor conexiuni noi, dedicate pietonilor, și a unor spații publice de calitate.
	Prin spațiile verzi dezvoltate, cartierul Antene devine un nod important în rețeaua verde albastră a orașului .
	Cartierul beneficiază de un sistem centralizat de termoficare , conectat la sistemul orașului.
	Cartierul are la baza un sistem de infrastructură edilitară modern, eficient și corect dimensionat .
	Procesul de construire a cartierului utilizează soluții circulare inovatoare .
	Cartierul se dezvoltă în baza unui proces participativ .
	Spațiile de servicii și comerț din noul cartier sprijină dezvoltarea și diversificarea afacerilor locale .
	Extinderea infrastructurii școlare facilitează accesul la o educație de calitate .
	Infrastructura de petrecere a timpului liber susține un stil de viață sănătos .
	Locuitorii orașului beneficiază de un acces nelimitat și neîngrădit în spațiile publice .
	Densificarea cartierului se realizează ținând cont de scara umană
	Fondul construit și spațiile publice răspund unor standarde calitative și estetice predefinite .
	Dezvoltarea unor spații culturale noi, cu o arhitectură contemporană crește calitatea infrastructurii culturale a orașului.
POLITICĂ PUBLICĂ	
	Administrația publică locală dezvoltă un set de instrumente operaționale de colaborare .
	Administrația publică locală și instituțiile avizatoare își asumă un set comun de criterii de evaluare pentru proiectele de urbanism și arhitectură avizate în zonă , superior cerințelor minime legislative.
	Setul de criterii de evaluare este promovat atât către proprietari, dezvoltatori și investitori / finanțatori , dar și către publicul larg.
	Modul de implementare a setului de criterii în dezvoltarea și gestiunea tuturor componentelor cartierului este monitorizat constant, setul putând fi ajustat în funcție de evoluția contextului .

Propunerea de sistematizare a cartierului Antenelor creează cadrul spațial necesar pentru transpunerea obiectivelor strategice detaliate anterior în practică. Operează pe două paliere, urmărind atât ancorarea noului cartier în țesutul construit existent, cât și crearea unor spații și dotări publice care răspund nevoilor viitorilor locuitori dar și nevoilor orașului.

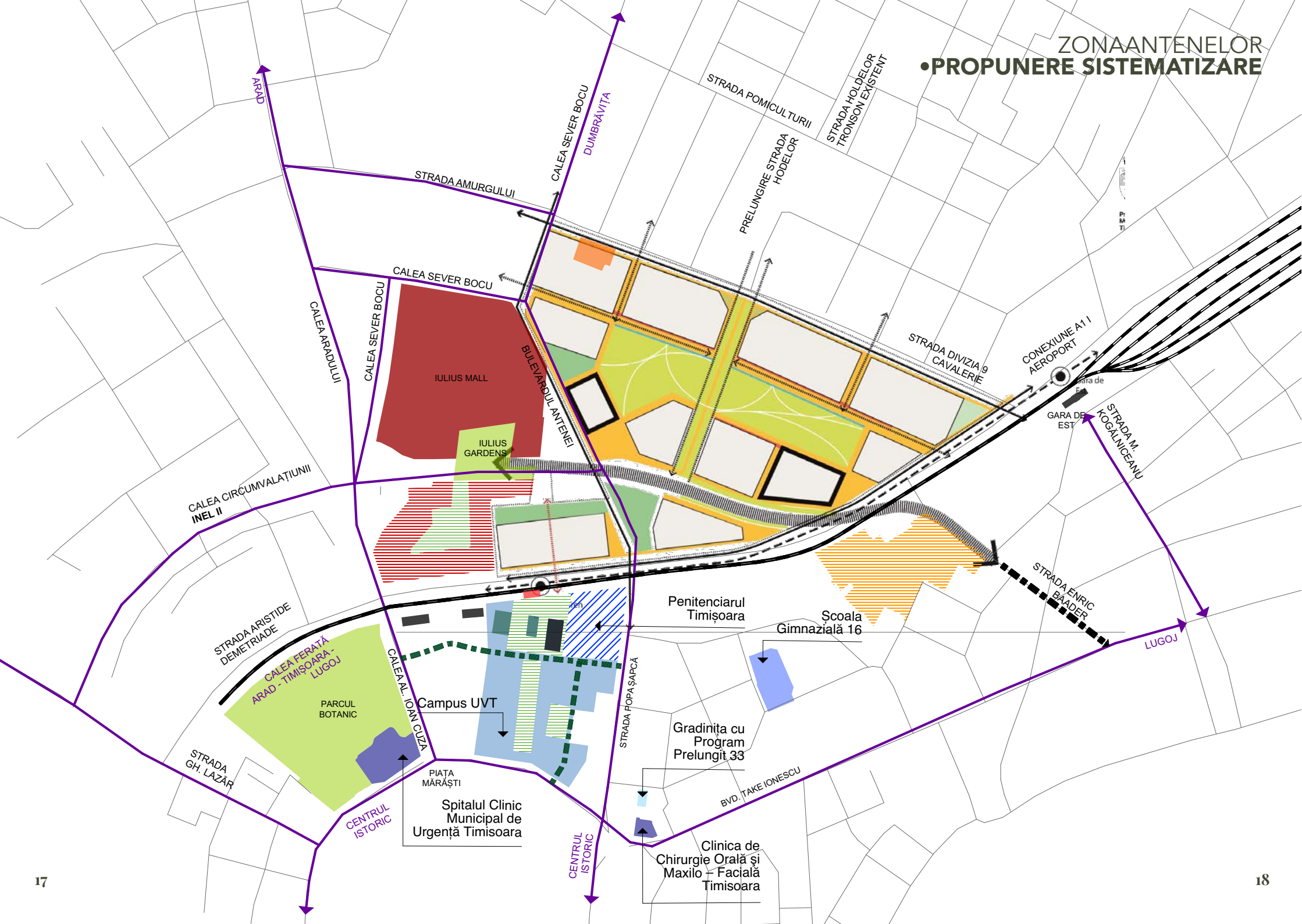
Din punct de vedere funcțional, propunerea de sistematizare pleacă de la premisa dezvoltării unui cartier cu funcțiuni mixte, compatibile cu locuirea. Dincolo de nevoile viitorilor locuitori, cartierul trebuie să fie o zonă ofertantă pentru cât mai mulți dintre timișoreni. Pornind de la aceste premise, spațiul se structurează în prin intermediul a trei elemente principale: sistemul de spații verzi, modul de dispunere a funcțiunilor relevante la scara orașului și infrastructura rutieră și pietonală propusă.

Sistemul de spații verzi aduce în prin plan parcul central, dezvoltat pe direcția est-vest. Parcul devine un spațiu de mediere între relațiile și traseele create atât la scara micro - în interiorul cartierului, cât și la scara macro: între cartierul Antenelor și oraș. Dincolo de creșterea calității vieții viitorilor locuitori ai cartierului, dezvoltarea parcului asigură ancorarea cartierului în sistemul de spații verzi al orașului și reducerea deficitului spații de recreere în aer liber din zona de nord a orașului. Pe direcția nord-sud, sistemul de spații verzi este completat de prelungirea străzii Holdelor până la intersecția cu Pasaj Baader. Profilul propus pentru strada Holdelor este cel al unui bulevard verde, orientat către deplasarea ciclo-pietonală. Sistemul de spații verzi contribuie și la integrarea proiectelor de infrastructură majoră în ecosistemul cartierului. Astfel, în proximitatea pasajului Baader se propune realizarea unui parc liniar. Acesta acționează ca o perdea de protecție. Permite, totodată, recuperarea parțială a unor spații care altfel ar fi fost puțin accesibile utilizatorilor zonei și riscau să devină zone cu un grad de siguranță scăzut.

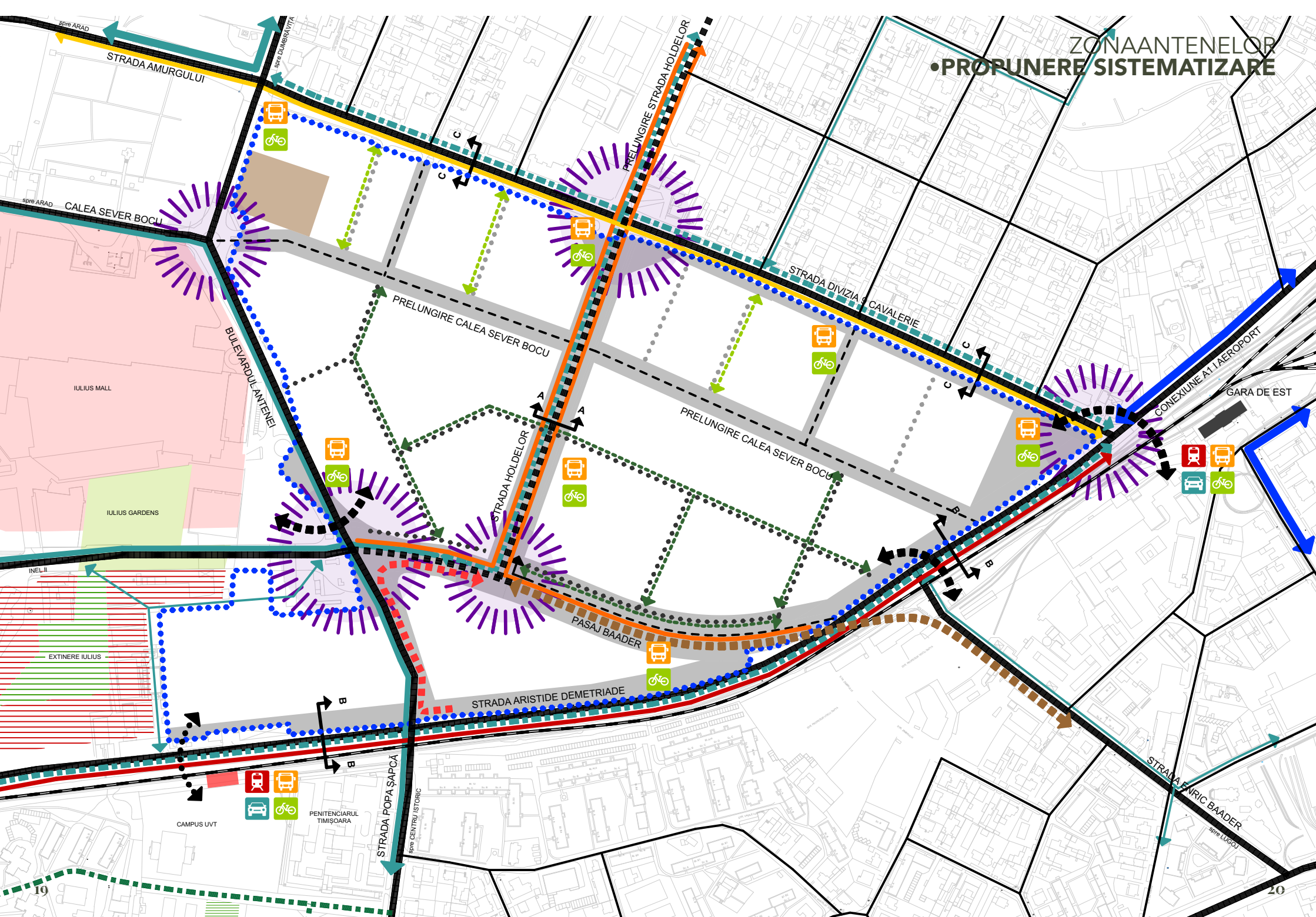
Funcțiunile dezvoltate în interiorul cartierului se structurează în relație directă cu parcul central. Dincolo de cvartalele dedicate unor funcțiuni mixte, propunerea de sistematizare alocă teren pentru dezvoltarea unei funcțiuni culturale relevante la nivelul orașului. Răspunzând, însă și nevoilor noilor locuitori ai zonei, se rezervă terenuri și pentru dezvoltarea infrastructurii educaționale (grădiniță, școală primară și gimnazială). Zona beneficiază de acces direct spre pac, cu posibilitatea extinderii curții înspre spațiul verde, respectiv a extinderii spațiului verde înspre dotările din curtea școlii, ulterior încheierii orelor de curs.

Dezvoltarea infrastructurii rutiere integrează proiectul pasajului Baader, care asigură închiderea inelului II de circulație. Totodată, preia și integrează proiectul care vizează lărgirea străzii Aristide Demetriade, în vederea asigurării unei conexiuni alternative cu Aeroportul Internațional Traian Vuia și Autostrada A1. Pe direcția est-vest, se propune prelungirea străzii Sever Bocu, asigurându-se o legătură secundară cu strada Aristide Demetriade iar pe direcția nord-sud se preia propunerile Planului urbanistic general privind prelungirea străzii Holdelor. În interiorul cartierului este favorizată deplasarea pietonală iar trama stradală de importanță locală asigură continuarea tramei stradale situate la nord strada Divizia 9 Cavalerie. Propunerea de sistematizare rezervă suprafețele de teren necesare regândirea intersecțiilor principale și dezvoltarea sistemului de transport în comun.

ZONA ANTENELOR • PROPUNERE SISTEMATIZARE

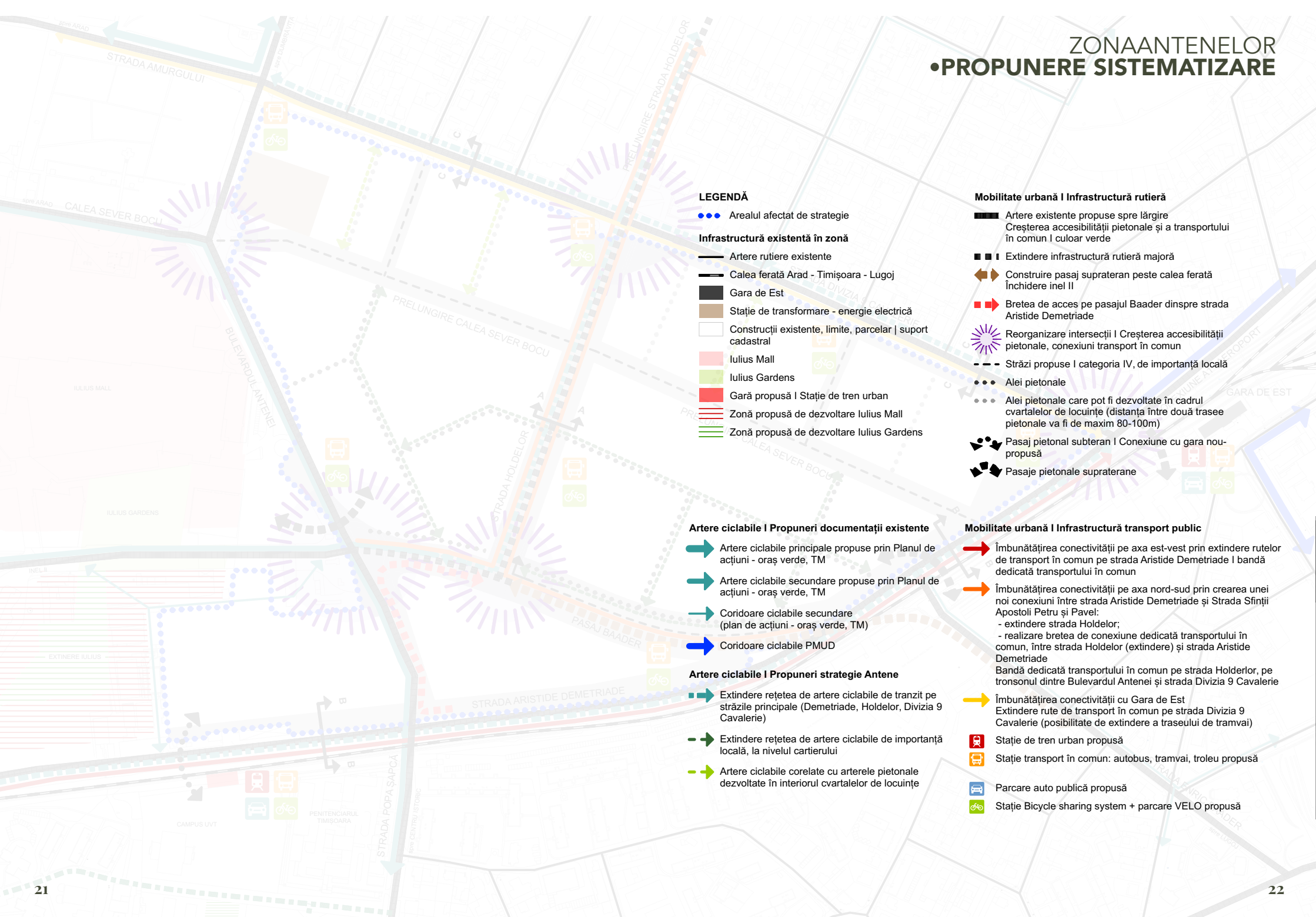

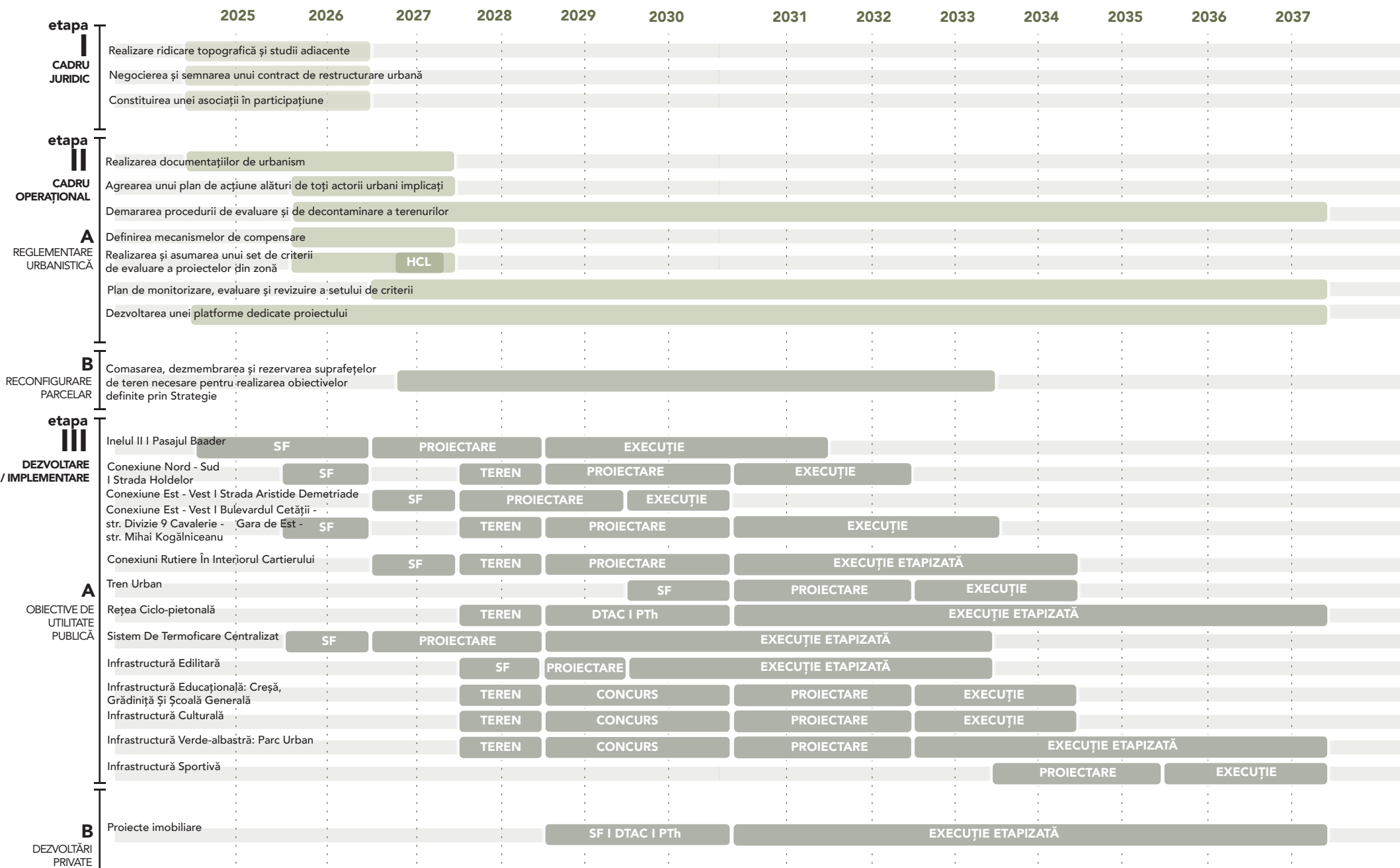
ZONA ANTENELOR • PROPUNERE SISTEMATIZARE

ZONA ANTENELOR

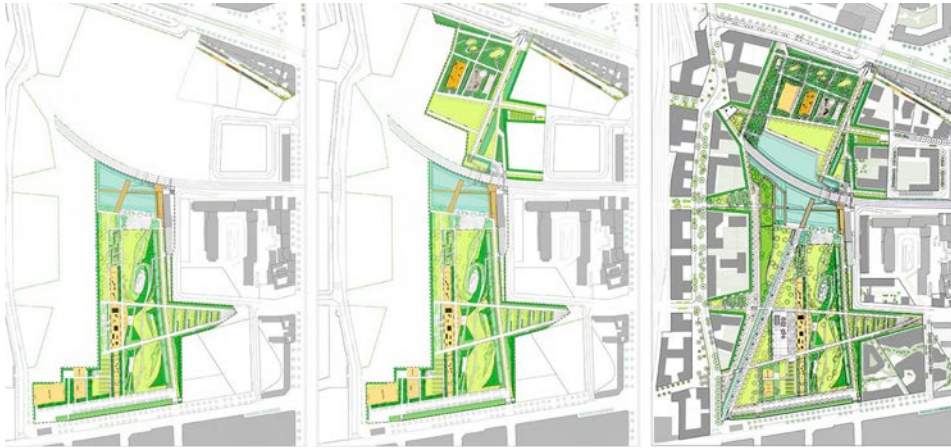
• PROPUNERE SISTEMATIZARE

ZONA ANTENELOR •EXEMPLE

Martin Luther King Park
Atelier Jacqueline Osty
France, Paris
2014

ZONA ANTENELOR •EXEMPLE

Martin Luther King Park
Atelier Jacqueline Osty
France, Paris
2014

Natura operațiunii: Parc fondator al unei dezvoltari urbane
Proiect finalizat
Date (studii/livrare): 2004-2021
Suprafata dezvoltata: 10 Ha

STRATEGIA DE DEZVOLTARE TERITORIALĂ URBANĂ
ZONA ANTENELOR
•TIMIȘOARA